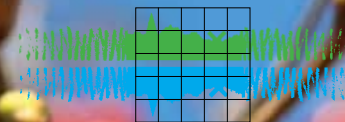

najaar/winter 2018

NIEUWSBRIEF

Landschapsbeheer Flevoland

Landschapsbeheer Flevoland
Zorg voor ons landschap

Oral History Zeewolde

Landschapsbeheer start weer met een Oral History project. In het verleden zijn er verhalen over de begintijd van de polder verzameld in de Noordoostpolder en in Oostelijk Flevoland. In Zuidelijk Flevoland was de urgentie minder groot omdat dat deel van Flevoland als laatste, in 1968, is drooggevallen en de mensen van het eerste uur een stuk jonger zijn dan de pioniers uit de Noordoostpolder.

Inmiddels is dat ook alweer 50 jaar geleden. Hoog tijd dus om ook hier verhalen over landschap en natuur van de eerste jaren te gaan verzamelen.

Er is al een groepje enthousiaste vrijwilligers dat op pad zal gaan om de verhalen vast te leggen. Zij interviewen personen met een interessante verhaal uit de periode 1968-1988 over de gemeente Zeewolde. De vrijwilligers krijgen een cursus interviewen, gegeven door een professionele documentaire-

maakster. Ook worden er filmopnames gemaakt, zowel door de vrijwilligers als door een professionele filmmaakster, Katelijne Schrama. Vervolgens begint de grote klus om deze schat aan gegevens uit te werken.

Fragmenten uit het interview worden geplaatst op www.flevolandsgeheugen.nl. Via diverse sociale media worden deze fragmenten verspreid. Over de verhalen zal ook een boek verschijnen, net als het boek 'Zover je keek was er niets' over het project in de Noordoostpolder en Oostelijk Flevoland.

In dit project werkt Landschapsbeheer samen met vrijwilligers uit Zeewolde, het Kinderpersbureau, videoclub Flevolacus, de gemeente Zeewolde en Batavialand. Mocht u geïnteresseerd zijn om mee te doen, als interviewer, eindredactievrijwilliger of als u iemand bent of kent die een interview wil geven, dan kunt u een mail sturen naar Rudy Brummelman, brummelman@landschapsbeheer.net

Het boek 'Zover je keek was er niets' is nog verkrijgbaar via boekhandel en internet.

LBF op Instagram

Naast Facebook en Twitter zijn wij nu ook te vinden op Instagram. Hier delen wij plaatjes

genomen tijdens ons werk. Foto's van een bijzonder dier of een plant, een mooie ochtend of een gezellige vrijwilligersklus zullen de revue passeren.

Natuurwerkdag zaterdag 3 november ook bij jou in de buurt

Meedoen aan de Natuurwerkdag is een bijzondere belevenis. Je komt op plekken waar je anders niet snel zou komen en je leert op een ongedwongen manier mensen uit de buurt kennen. Maaien, snoeien, een poel schonen? Dat kan allemaal tijdens de (landelijke) Natuurwerkdag. Je helpt mee om onze natuur mooi te houden, je bent lekker bezig en het is ook nog gezellig. Een win-winsituatie dus. De plekken en de werkzaamheden vormen een gevarieerd geheel. Van jongeren die in het Vroege Vogelbos poelen schonen, tot singles die wilgen knotten in Lelystad. Veel locaties zijn leuk voor gezinnen, kinderen kunnen er zagen en takken sjuwen.

Dus oude spijkerbroek en laarzen aan, een regenjas mee. En gaan!

Geef je wel even op via natuurwerkdag.nl

Wilt u op de hoogte blijven van onze gekke of juist hele serieuze momenten? Download dan Instagram op uw mobiel en volg ons via 'landschapsbeheer_flevoland'.

Komen en gaan

Terugkijkend op 20 jaar werken bij Landschapsbeheer vertelt Tiem van Veen: "Het was een mooie mix van werkzaamheden, met een afwisseling tussen binnen en buiten. Op stap naar boeren om hen te adviseren over hun erf singels en kleine landschapselementen. En natuurlijk het begeleiden van groepen vrijwilligers. Samen met hen heb ik heel wat wilgen geknot en fruitbomen gesnoeid. Met altijd een hoop gezelligheid tijdens de werkdagen."

Zijn opvolger Rudy Brummelman vult aan: "We zijn een aantal weken samen op pad geweest. Het contact met de boeren is hartstikke leuk. Je komt voor de erfbeplanting en al pratend borrelen er ook andere ideeën op, zoals een leefplek voor bijen of een poel voor amfibieën. Tiem komt snel to the point en kijkt verder dan de opdracht. Samen kom je dan tot leuke oplossingen. Dat is de plus van het ervenproject." Rudy voelt zich thuis in de agrarische sector: "Mijn beide ouders komen van de boerderij, als kind heb ik daar altijd rondgelopen. En ook via mijn vorige baan had ik contact met agrariërs."

Voor Tiem zijn de geplagde bermen in de Noordoostpolder 'een kroon op zijn werk'.

foto Petra Borsch

Na 20 jaar Landschapsbeheer springt dat project er voor hem uit. "Bijzondere plantensoorten zijn na het afplaggen weer in de bermen verschenen. Door het beheer hierop af te stemmen, blijken de soorten zich goed te kunnen handhaven. Zo blijkt maar weer hoe belangrijk bermen zijn als levensplek voor tal van bijzondere soorten. Je merkt dat zo'n succesvol project ook draagvlak voor Landschapsbeheer creëert bij bewoners en bestuurders."

Tiem heeft het volste vertrouwen in zijn opvolger: "dit werk ligt hem echt, hij valt goed bij de mensen. Daarom heb ik hem met plezier mijn attributen overhandigd: een blesmes, meetlint en tikker. Alleen in mijn kaart was hij minder geïnteresseerd, hij vindt zijn weg door Flevoland wel met de autonavigatie."

Bijzondere vleermuiskasten

Studenten van Aeres hebben de afgelopen maanden onderzoek gedaan naar de 'René Spaargaren' vleermuiskasten. Grote houten kasten op een paal die samen met Landschapsbeheer zijn ontwikkeld.

In juni, juli en augustus hebben de studenten gekeken bij 8 van deze kasten en 2 platte kasten of ze bezet waren. Dit door met een zaklamp in de kast te schijnen en bij bezetting te wachten op het uitvliegen. Aan de hand van het geluid dat op de vleermuisdetector te horen was, konden ze dan bepalen welke soort gebruik maakt van de kast.

In juni waren slechts 2 van de kasten bezet door elk één dier. De hoogste bezetting was in augustus toen 5 van de 10 kasten bezet waren. In de kasten zijn vooral gewone- en ruige dwerg-

vleermuizen gevonden. Hun paartijd valt in augustus wat voor een belangrijk deel de hoogste bezetting van de kasten verklaart. Het is ook in deze periode dat de vrouwtjes van de ruige dwergvleermuis in Nederland zijn en er dus twee keer zoveel dieren zijn als in de zomer.

De René Spaargaren kast.

Deltaplan behoud genetisch en cultuurhistorisch erfgoed

Landschapsbeheer Flevoland plant al jaren autochtoon plantgoed aan. Dat zijn bomen en struiken die van oorsprong in Nederland groeien. Deze planten uit de oorspronkelijk wilde populaties zijn om diverse redenen belangrijk voor natuurbehoud. De belangrijkste reden is de grote genetische variatie binnen deze groep en daarmee samenhangend de mogelijkheid om zich aan te passen aan veranderende omstandigheden (klimaat, grondwaterstandsverlaging, nieuwe ziekten). Ook zijn deze planten belangrijk voor de ecologische relaties die deze inheemse soorten hebben met schimmels, andere planten en met dieren, zoals met wilde bijen.

In Nederland komen ca. honderd soorten houtige inheemse gewassen voor. Van de groeiplaatsen van deze waardevolle bomen en struiken resteert naar schatting nog ca. 3%. Mede daardoor is ongeveer de helft van de soorten bedreigd in hun voortbestaan. Er zijn zelfs al soorten uitgestorven. Veel lokale populaties zijn klein en worden daardoor bedreigd in hun voortbestaan. Deze populaties groeien vooral op de zeldzame plekjes waar de menselijke invloed beperkt is gebleven.

Bert Maes, een bekend deskundige op dit gebied, en Landschapsbeheer Flevoland hebben een subsidie gekregen van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed om dit probleem in kaart te brengen en een gericht beheeradvies te geven voor locaties waar deze soorten nog voorkomen.

Werken aan dit probleem is urgent, want door alle veranderingen in het Nederlandse landschap verdwijnen er nog steeds waar-

devolle bomen en struiken. Dit project moet eraan bijdragen dat er geen soorten meer uitsterven, dat de wilde populaties behouden blijven en daarmee beschikbaar blijven als genetische bron om weer nieuwe, jonge bomen en struiken uit te planten.

In dit project werken we samen met het Centrum Genetische Bronnen van Wageningen Universiteit en met Staatsbosbeheer.

Visdieven helpen blijkt toch lastig

Het Visdiefeiland vlakbij de Houtribsluizen is ooit als een compensatiemaatregel aangelegd voor groot onderhoud aan het sluzencomplex. Na aanleg was het eiland kaal, ideaal voor visdieven om te broeden. Maar elk jaar nam de vegetatie op het visdiefeiland toe, zodat Landschapsbeheer werd gevraagd om het eiland jaarlijks voor het begin van het broedseizoen schoon te maken.

Voor onze vrijwilligers is dit altijd een gezellige, maar ook pittige en spannende klus. De overtocht met bootje (ook wel kano) geeft geen zekerheid op behoud van droge voeten. Maar de laatste jaren nam de vegetatie steeds sterker toe en daarmee nam het aantal visdieven af. De vraag was hoe we die vegetatie een beetje 'klein' konden houden. Ecologisch adviseur Jan

van Winden had goede ervaringen met zout, dus dit voorjaar hebben we dat uitgeprobeerd. Met succes. De vegetatie bleef erg lang weg en hoefde geen belemmering voor de vestiging van de visdieven te zijn. Maar begin mei was er geen broedende visdief op het eiland te bekennen, prominent zaten 13 brandganzen en een handjevol kokmeeuwen te broeden. De visdieven hadden hun toevlucht op de beide pieren van de Houtribsluizen gezocht, tussen de vele kokmeeuwen. Ook nadat eind mei de nesten van de brandganzen waren uitgekomen, bleven ze op de beide pieren zitten. Is het daar de veiligheid van een grote broedkolonie? Leuk toch dat visdieven eigen keuzes maken ondanks onze inspanningen! Dat maakt het ook altijd zo boeiend om dit werk te doen.

Van grootvader op kleindochter

“Hoe leuk is het om nu stage te lopen bij Landschapsbeheer waar mijn opa al vanaf het begin vrijwilliger is”, zegt Lisa. “Toen ik jonger was, ben ik ook wel eens mee geweest om te helpen.” Opa Reijer vult aan : “Dat was toch toen we de oeverwaluwand bij de Burchtkamp gingen afsteken? Weet je nog, daar moesten we met een bootje heen.”

“Vanaf 2003 ben ik al vrijwilliger” vertelt Reijer Gielen. “Ik was één van de eersten, ik reageerde op een bericht in de Flevopost. Een oproep om te helpen met dunnen en wilgen knotten, ergens bij het Rivierduingebied. Stevig werk waar ik wel van hou, dus ben ik gebleven! Nu help ik vaak mee in het Bergbos. In maart help ik altijd elke woensdag mee met de oeverwaluwanden. Met een bootje naar de wand van de Burchtkamp is altijd een riskante onderneming. Meerdere vrijwilligers zijn al eens omgeslagen. Ik neem altijd een droge over-all mee,” lacht hij. Lisa vertelt dat zij daar beversporen heeft gevonden.

“Ik liep toen stage bij een BSO, dus heb ik wat snippers meegenomen om aan de kinderen te laten zien. Dat vonden ze prachtig. Als ik een buitenopdracht heb, zet ik vaak opa en oma in. Bij mijn eerste herbarium hebben ze al geholpen, later ben ik met opa ook voor mijn opleiding bij Van Hall Larenstein naar het Rivierduin- en Visvijvergebied geweest. En dat terwijl ik helemaal niet in Flevoland woon. Door

hem en zijn vrijwilligerswerk kom ik op bijzondere plekken. Opa helpt ook bij het onderhoud van het visdiefeland, daar heb ik dus ook een keer geholpen. Het zijn best pittige klussen, zeker het vullen van de gaten in een oeverwaluwwand. Ik wilde als jong iemand natuurlijk niet onderdoen voor de oudere vrijwilligers, maar dat heb ik geweten. Een spierpijn dat ik had de volgende dag....”

Aanleg kleine landschapselementen

Het agrarisch gebied in Flevoland is grootschalig met relatief weinig groene landschapselementen. De aanwezigheid of afwezigheid van landschapselementen maakt dat een landschap kleinschaliger is en afwisselend, of juist open en uitgestrekt. Het aanleggen van nieuwe landschapselementen betekent ook een verrijking voor de biodiversiteit. Veel soorten planten en dieren vinden hun plek in (hoogstam) boomgaarden, knotwilgen, struweelranden, geriefhoutbosjes, poelen, hagen, vogelbosjes en bijenstruweel. Deze landschapselementen zijn dan ook belangrijke groene ‘stepping stones’ in Flevoland.

Fruitbomen trekken bijvoorbeeld veel insecten aan. Niet alleen de bloesem, maar ook het gevallen fruit. Dit levert een verscheidenheid aan vlinders, bijen, hommels, gaasvliegers en vele andere soorten. Knotbomen bieden broedgelegenheid aan verschillende vogelsoorten. Wilgenkatjes vormen in het voorjaar een belangrijke voedselbron voor diverse bijensoorten evenals de verschillende bomen en struiken die onder de noemer ‘bijenstruweel’ bekend zijn. Poelen zijn belangrijk voor libellen en amfibieën.

Bijdrageregeling

Wilt u een landschapselement op of rond uw erf aanleggen? Particulieren en agrariërs in het buitengebied kunnen daarvoor een bijdrage krijgen van 50 % van de gemaakte kosten tot een maximum van 750 euro per deelnemer, gefinancierd vanuit Nationale Postcode Loterij.

Voor meer informatie en aanmelden kunt u contact opnemen met Rudy Brummelman, (0320) 294939. Een mail sturen kan ook, brummelman@landschapsbeheer.net

Vleermuis inventarisatie, een aparte tak van sport

Het inventariseren van vogels gaat op zicht en zang. Mocht je een vogel niet herkennen dan is een vogelboek een goed middel om de juiste naam te vinden. Apps op de telefoon zijn tegenwoordig ook erg handig. Bij vleermuizen heb je weinig aan een boek, ze zijn nachtactief en je ziet ze meestal niet. De geluiden die vleermuizen maken (echolocatie), liggen veelal buiten ons gehoorbereik, daarvoor gebruiken we een batdetector die de (hoog frequent) geluiden voor ons hoorbaar maakt, zodat we de vleermuissoort kunnen bepalen.

Bij een batdetector kan je de frequentie instellen, wat het mogelijk maakt die soort te horen die binnen dat frequentiebereik geluid uitzendt. Andere soorten hoor je dan slecht of niet, omdat ze op een andere frequentie geluid maken. Daarom ben je constant de frequentieregelaar aan het verdraaien. Extra lastig met het werken met de batdetector is, dat het veelal hele korte

waarnemingen zijn, waardoor je de passerende vleermuis vaak niet goed op naam weet te brengen.

Sinds kort werken we met een Batlogger, deze detector kan alle frequenties tegelijk beluisteren, en neemt de geluiden ook op. Dat maakt dat je slecht hoorbare vleermuissoorten beter in beeld krijgt. Na een nachtje opnamen laad je de bestanden in het bijbehorende computerprogramma Batexplorer. Dit programma doet een suggestie welke vleermuissoort er gehoord is. Je kan ook binnen de geluiden filteren op vleermuissoorten waarnaar je op zoek bent geweest. Dat maakt het zoeken naar moeilijk hoor-

bare vleermuissoorten een stuk makkelijker, want je hebt nu de tijd om alle opnames rustig af te luisteren. Die tijd heb je dus niet als je alleen met een vleermuisdetector op pad gaat. Bij twijfelgevallen hebben we nu een opname achter de hand. Dit geeft ons inventarisatiewerk van vleermuizen een duidelijke kwaliteitsimpuls.

Groene Leerling

Met ingang van het nieuwe schooljaar zijn we gestart met “De Groene leerling” om basisschoolleerlingen ook tijdens hun ‘schoolloopbaan’ meer naar buiten krijgen. Ons doel is dat op een deelnemende school alle leerlingen meerdere keren per jaar buiten les krijgen.

Dit hoeven zeker niet alleen lessen over natuur of milieu te zijn: ook taal-, reken en tekenlessen kunnen buiten worden gegeven. Een deel van het grijze plein wordt vergroend en er komt een ‘buitenlokaal’. Geen lokaal met een dak en muren, maar een plek waar de leerkracht makkelijk een uitleg kan geven aan een groep kinderen. IVN geeft de leerkrachten vervolgens handvatten over buiten les geven.

Daarnaast ‘adopteert’ de school een stukje natuur in de buurt en helpt daar elk jaar met de oudere kinderen met het kleinschalige beheer. Dit stukje kan ook gebruikt voor natuurlessen of andere excursies, zoals picknicken met de kinderen. Hierdoor wordt de betrokkenheid van de kinderen met hun buurt groter.

Wij werken samen met de gemeenten Dronten, Noordoostpolder en Zeewolde.

Lijkt het u wat voor uw school? En staat uw school in één van bovengenoemde gemeenten? Neem dan contact op met Arda van der Lee vanderlee@landschapsbeheer.net

Dit project ontvangt een bijdrage uit het Europees Landbouwfonds voor Plattelandontwikkeling. Europa investeert in zijn platteland

Vliegende brigade

Bij Landschapsbeheer is vrijwilligerswerk vaak gerelateerd aan een speciaal gebied, diersoort of klus. Iedereen heeft zo zijn voorkeur om zijn steentje bij dragen. Die vaste klussen maken het voor veel vrijwilligers ook prettig om iets te doen voor de natuur in Flevoland.

Echter..... wij hebben ook regelmatig klussen waar niet echt een maand- of jaar-planning voor te maken is. Hoe fijn zou het zijn als er een 'vliegende' brigade van vrijwilligers zou zijn om daarbij te helpen. Neem bijvoorbeeld het controleren van de toegankelijkheid van otterplanken. In de zomer raken de toegangen vaak overgroeid, zeker aan het eind van de zomer moeten die vrijgemaakt worden. Net een leuk klusje voor een middag voor een klein groepje vrijwilligers. En zo kunnen we nog wel meer noemen: plaggen voor wilde bijen, wilgen knotten, poelen schonen en natuurlijk in maart het onderhoud aan de oeverzwaluwwallen.

Daarom zoeken we vrijwilligers die allerlei klussen zouden willen uitvoeren, in overleg bv. één of twee keer per maand op een woensdagmiddag. Meld u aan bij Jan Nagel nagel@landschapsbeheer.net of (0320) 294939. Dan kan een planning voor deze nieuwe vrijwilligersgroep worden gemaakt.

foto Petra Borsch

Natuurwerkdag 3 november

U kunt uit kiezen uit diverse locaties in Flevoland voor een leuke en gezellige natuurwerkdag. Neem vooral ook familie, vrienden en burens mee. Kinderen zijn ook zeer welkom. Vele handen maken licht werk. Hier vindt u in vogelvlucht een aantal locaties. Maar er zijn nog meer leuke plekken in Flevoland. Kijk vooral even op natuurwerkdag.nl waar nog plaats is en meld u aan.

Ochtend

Speciale jongerenlocatie: poelen schonen in het **Vroege Vogelbos** in Almere. In **Gronddepot Zeewolde** een bosrand snoeien en maaisel afvoeren. Maaien en afvoeren om **Heemtuin in Lelystad** mooi en soortenrijk te houden. Wilgen knotten en takkenrillen maken voor amfibieën en kleine zoogdieren bij **Kwelstrook Batavia**. In het **Van Veldhuizenbos in Dronten** zagen en sjoeven om de boszoom gevarieerder te maken. Ook leuk voor kinderen.

Bij **Van Werven Biddinghuizen** zagen en sjoeven met takken. Een leuke klus, ook voor kinderen.

Middag

De oeverzwaluwwand bij de **Kwetterwei in Zeewolde** opvullen met nieuw zand. Zagen in het **Bergbos** langs de paden. Die worden daarmee vlindervriendelijk. Singles gaan knotten in een wilgensingel in **Lelystad**. Maaien met de zeis rond de poel in het **Oostrandpark in Lelystad**. En in broeihoop zoeken naar ringslangeieren.

Agenda

Activiteiten herfst/winter 2018

De actuele agenda op onze website vindt u gemakkelijk via deze QRcode.

Uitgebreide informatie vindt u via www.landschapsbeheerflevoland.nl/agenda of bij de contactpersoon die wordt genoemd. Aanmelden kan per mail of telefonisch bij Landschapsbeheer Flevoland: (0320) 294939

Heel Flevoland

Beverburchten spotten

Op za. 16 februari om 13.00u omgeving Trekvogel Almere. Opgeven bij reinhold@landschapsbeheer.net. Ook als je zelfstandig een ander deel van Flevoland wilt onderzoeken.

Oostelijk Flevoland

Biddinghuizen Eiland/dorpsbos

Natuurlijk, kleinschalig beheer op het natuureiland en in het dorpsbos op do. 15 nov, 17 jan en 14 feb van 13 - 16u. Informatie bij kemenade@landschapsbeheer.net

Dronten Van Veldhuizenbos

Natuurlijk, kleinschalig beheer in het dorpsbos op za 3 nov (natuurwerkdag), 11 dec, 8 jan, 12 februari en 12 maart van 13 - 16u. Aanmelden bij nagel@landschapsbeheer.net

foto Petra Borsch

Lelystad Bergbos

We werken op za 3 nov (natuurwerkdag), 8 dec, 12 jan, 9 feb en 9 mrt. Aanmelden bij flevoland@landschapsbeheer.net

Lelystad Kwelstrook Batavia

Op zaterdagochtend 3 nov(natuurwerkdag), 1 dec, 5 jan en 2 feb kleinschalige beheerwerkzaamheden. Informatie en aanmelden bij Dick Luijendijk 06-30405561 of dickluijendijk47@gmail.com

Lelystad Oostrandpark

Op 3 november vindt de natuurwerkdag ook plaats in het Oostrandpark. Start om 14.00 uur en opgeven via www.natuurwerkdag.nl

Swifterbant Dorpsbos

Kleinschalige beheerwerkzaamheden op ma 19 nov, 17 dec, 21 jan en 18 feb van 13 - 16u. Informatie en aanmelden bij kemenade@landschapsbeheer.net

Zuidelijk Flevoland

Vroege Vogelbos - Almere

Natuurlijk, kleinschalig beheer. Informatie en aanmelden bij kemenade@landschapsbeheer.net

Zeewolde voormalig gronddepot

Kleinschalig natuurbeheer op zaterdagochtend 3 nov (natuurwerkdag) en 2 feb. Informatie en aanmelden bij kemenade@landschapsbeheer.net

Cursussen

Weidevogelcursus

Een theoretische cursus, met daarbij aansluitend veldbegeleiding van ervaren collega's weidevogelvrijwilligers. Op woensdagavond 6, 13 en 20 februari in Bant. Aanmelden bij Jan Nagel nagel@landschapsbeheer.net

Cursus fruitbomen snoeien

De cursus bestaat uit twee theorieavonden op ma. 12 en 19 november in Emmeloord en twee praktijkochtenden op za. 24 nov. en 15 dec. De kosten zijn € 75,- incl. lesmateriaal. Aanmelden bij Rudy Brummelman brummelman@landschapsbeheer.net

Voorkomen is beter dan genezen, otterplanken dus

Al valt het tot nu toe dit jaar gelukkig erg mee met het aantal otters dat verongelukt door het verkeer, elk verkeersslachtoffer is er één te veel. We kunnen nog niet tevreden achterover leunen, nog niet alle onderdoorgangen van wegen in Flevoland zijn ottervriendelijk.

De otterplanken bij de Larserweg en de Praamweg zijn al een succes te noemen. Op camera's zijn mooie beelden van passerende otters vastgelegd en op de planken zijn duidelijk sporen (spraints) van otters gevonden.

Als we ervan uitgaan dat het aantal otters blijft toenemen in Flevoland, dan zullen voorzieningen voor een otter om een weg veilig overdoor (eigenlijk onderdoor) te steken, steeds belangrijker worden. Het aanleggen van otterplanken onder bruggen blijft daarom noodzakelijk. Een klus waarmee we de komende maanden weer aan de slag gaan.

De onderdoorgang (Redetocht) aan de Schokkerringweg kan (mede) tot stand komen dankzij een bijdrage van Berry van Elst. Bij zijn afscheid bij de gemeente Lelystad heeft hij de giften gedoneerd aan deze otterverbinding, een geweldig initiatief. We laten er geen gras over groeien, de voorbereidingen zijn begonnen. Wat hebben we nodig, welk materiaal moeten we bestellen, wanneer organiseren we een werkdag? Voor de aanleg van deze en andere otterplanken kunnen we de hulp gebruiken van wat handige vrijwilligers. Lijkt het u wat om te helpen, meldt u zich dan alvast aan bij Jan Nagel nagel@landschapsbeheer.net, dan hoort u zo snel mogelijk de datum.

Wandel het Knarpad nu met telefoon of tablet

Het Knarpad is één van de Kuierlatpaden, wandelroutes over boerenerven, akkers en weides. Deze wandeling kenmerkt zich door de gevarieerde natuur van weilanden, bos en dijk, van ruimte en beslotenheid. Daarnaast zijn er bijzondere kunstwerken te bewonderen. Wandelen en van kunst genieten in prachtige natuur; dat is dubbel genieten! U loopt de wandeling nu ook via een interactieve route op uw telefoon of tablet met veel extra informatie over de bezienswaardigheden onderweg.

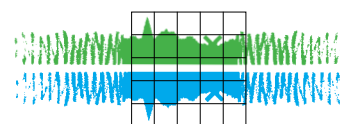
Het Knarpad biedt meerdere routemogelijkheden: één van 6 km en twee extra lussen van 4 km lengte. Alle drie beginnen

ze op het erf van De Meeuwenhoeve, een voormalig melkveebedrijf van de fam. Hollander. Langs de route zijn kunstwerken geplaatst die door de natuur mogen worden aangetast. De kunstwerken die u tegen kunt komen zijn onder andere de dauwcollector, het meetpunt, de zwevende balk en de schuilhutten.

De langere route loopt een stukje over de Knardijk: de dijk met een waterkerende functie tussen Oostelijk en Zuidelijk Flevoland. Een échte dijk dus, die bovendien een ecologische verbingszone is. Vanaf hier heeft u een magistraal weids uitzicht!

Zin om het Knarpad te verkennen? Download de route via www.landschapsbeheerflevoland.nl.

Landschapsbeheer Flevoland
Zorg voor ons landschap

Bomen voor Koeien 2018

In mei 2000 startte de campagne 'Bomen voor Koeien', op initiatief van Stichting wAarde, LandschappenNL en Vroege Vogels, met als doel: een kleurrijk en diervriendelijk landschap, met luwteplaatsen en schaduw-bomen. Er zijn toen ruim 100.000 bomen in heel Nederland aangeplant. Tijdens de afgelopen "extreem warme" zomer is dit project op verzoek van veel mensen nieuw leven ingeblazen.

Flevoland

Boeren en particulieren in Flevoland kunnen daarom plantgoed verkrijgen via Landschapsbeheer Flevoland om schaduwplekken voor (pluim)vee in grasland te realiseren.

Er gelden wel de volgende regels:

- alleen inheemse bomen en struiken (autochtoon plantgoed);
- passend in het landschap;
- aanplant van jong 'bosplantsoen' en / of deels oudere boompjes;
- aanplant in of langs blijvend grasland, zodanig dat de boompjes goede schaduwplekken voor het grazende vee opleveren;
- het plantgoed wordt in samenspraak met Landschapsbeheer Flevoland geregeld;
- het plantgoed wordt door de aanvrager geplant (uiterlijk 1 april 2019) en onderhouden.

Heeft u interesse om 'bomen voor koeien' te planten, neem dan contact op met Rudy Brummelman: 06-27437823 of brummelman@landschapsbeheer.net. Op onze website vindt u aanvullende informatie.

Colofon

Wilt u naar aanleiding van deze nieuwsbrief reageren? U kunt ons bellen, schrijven of mailen.

Deze nieuwsbrief verschijnt 3 keer per jaar en is een uitgave van:

Landschapsbeheer Flevoland
Botter 14-03, 8232 JP Lelystad
Tel. (0320) 294939

flevoland@landschapsbeheer.net
www.landschapsbeheerflevoland.nl

 @LBFlevoland

 [landschapsbeheerflevoland](https://www.facebook.com/landschapsbeheerflevoland)

 [landschapsbeheer_flevoland](https://www.instagram.com/landschapsbeheer_flevoland)

Samenstelling/foto's
medewerkers Landschapsbeheer Flevoland
Eindredactie

Arda van der Lee

Ontwerp en lay-out

Ruitervorm

Net!

Landschapsbeheer Flevoland maakt zich sterk voor behoud, beheer en ontwikkeling van natuur en landschap buiten de eigenlijke natuurgebieden. Ons werk wordt mede mogelijk gemaakt door bijdragen van de Europese Commissie, de Provincie Flevoland, de Flevolandse gemeenten en de Nationale Postcode Loterij.